

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszerért 6 kr., többszörért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyiltérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötöttesben levő hirdető-írszák, elő-
 ízetünk, vagy a gyakori hirdetőik tetemea díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

—+ vasárnap reggel. +—

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézeti épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Előfizetési felhívás

„BARS”

VII-ik évfolyamára.

Lapunk jelen számával fejezi be pályafutásának hatodik évfolyamát.

Előző számaink tartalma tanuskodik arról, hogy folyton csatlakozó munkatársaink szíves támogatásával lapunk a közjó s a társadalmi élet fejlesztésének szolgálatában évről-évre gyarapodó organumot képez.

A közjó érdekében kifejtett eddigi törekvésünk, s előző számaink iránya legyen biztositva a jövőben. Ez alapon ajánljuk lapunkat a nagyközönség további jó indulatába.

Előfizetési feltételek:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Félévre . . . . . 2 frt 50 kr

Vasutügyi remniszcenciák.

Alig van vasut széles Magyarországon, melynek létesítésére annyi küzdelem, annyi fáradság, annyi lótasfutás, annyi munka fordított s annyi áldozatkészség mutatkozott volna, mint a Garamvölgyi vasut. És még is viszont alig van vasut, mely oly sokáig vájadt volna, míg a létesítés stádiumába léphetett, mint ezen nevezett vasut. Pedig a nagy Széchenyitől elkezdve, ki ezen vasutat az első rangnak sorába helyezte, a magyar vasuti hálózat tervezetében, egész napjainkig nem volt államférfi, publicista, ki ezen vasutnak fontosságát és az országra nézve nagy horderejét fel nem ismerte és nem publikálta volna valahányszor az ország helyes vasuti politikája szóba került.

És még is a garamvölgyi vasut mindeddig csak részben s az is csak Esztergom-Nánától-Csatáig, mint másodrangú vicinális vasutvonal van beékelve a magyar vasuti hálózat ke-

retébe s az is nem a magyar állam hatalmából, hanem a szabadalmazott osztrák-magyar-állam vaspályatársaság kegyelméből, szivességéből!

Miért? . . .

Az egyetértés hiánya és az ügytelen egyenetlenség dülása miatt.

Innen-onnan huszonöt éve annak, hogy a garamvölgyi vasut létesítésére az első mozgalom városunkban megindult és körébe vonta a szomszéd vármegyéknek legfőbb érdekeljeit, a mozgalom jól is haladt előre és képes volt reális jelentékeny erőket összehozni, hanem a mint a vonal haladási iránya kijelöltetett, azonnal dugába dőlt az egész mozgalom eredménye, mert a lábrak pott partikularizmus, mely Széchenyiként „a vármegye ablakából nézte a világot” s kanesal szemmel tekintette, hogy nem az ő háza s kapuja elé jó a vasut, hanem a szomszéd házában tart s annak döngeti Botondkint kapuját, vágja, szeli szántóföldjét, minden hasznos akciót megbénított s nem rajta mult, hogy azt egészen meg nem semmisítette, mert minden téren s nyomon, mely a vasut létesítéséhez vezetett, annyira befészkelte magát, hogy mint mondják, vasvillával kellett onnan kihánynia azoknak, kik, hogy a szükséges és kívánt vasutat még nagy áldozatok árán is létesíteni vállalkoztak, kénytelenek voltak keresztültörni minden akadályt, mely haladási utjakban ellenszegült.

És bizony csak is intező férfaink kitartó s szívós akaraterjének, a közönség jobb s hála Istennek mondhatjuk, nagyobb része áldozatkészségének, tántoríthatlan, erős meggyőződésének köszönhetjük, hogy vasutunk Csata-Léva, a folyó 1886. év bezárulásával azon stádiumba jutott, hogy a közgazgatási bejárás december hóban megtörténhetett.

Mindazonáltal nem mondhatjuk, hogy a partikularizmus még az utolsó

órában is ki ne dugta volna hydrafejét s ne kísérelte volna meg lelkiismeretlen izgatók által a tudatlan rész szenvedélyei felkölteni, a huszonöt éves nehéz munka által elért biztató eredményeket oly jubileumra vezetni, melyen jól felfogott érdekeink örvendetes előmenetel s kielégítés helyett új sisiphusi munkára kárhoztatnának.

Azonban itt részen áll a szabadalmazott osztrák-magyar államvaspályatársaság is, s itt e helyen is szívesen elismerjük a társaság azon buzgalmát, melylyel az érdekeltekkel közösen elfogadott irányhoz ragaszkodva, azt megvalósítani törekszik, mi a mint megnyugtató, úgy biztos jelül szolgál arra, hogy az elámitott polgártársaink azon része, mely a pályát egy kilométerrel meghosszabbítani csak azért vállalkozik, mert neki semmijébe sem kerül: kiábrándul s jobb utra tér, ha látja, bizony ezt, ha minden tényező belenyugszik is — csak az ő kontójára — a mely bizony nem volna esekély, — lehetne megváltoztatni. Ne higgyenek könnyelműen minden modern Jónás prófétáknak, kik a zavaros tengerben szeretnek halászni, mert — hajdan ugyan Jónást nyelte el a csethal, de a modern Jónások óvatossabbak, mert a baj elején könnyen félre állnak, s a csethal csak követőiket nyeli el.

Félre minden kicsinyes partikularizmussal, hogy büszkén s felemelt fővel léphessünk át a küszöbön álló új évvel; azzal, hogy „mi tőlünk is telik még egy nagy munka s hogy kivirít még a magyarnép fája, melynek lombját istenember esodálja.”

Újévi köszöntő a „Bars” szerkesztőségnek. 1887.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Léva város nagyérdemű közönsége oly sok és fényes sikert aratott a legújabb

mesek! Betlehemesek! — Örül a két gyermek. Betlehemesek, kik hirdetni járnak a dicsőséget, hogy az Isten fia született.

A Betlehemesek bejönnek. Poldika és Zsófia nem tudnak eltetni a kis jászol, az aranyos Krisztuska és bámuló bárányok nézésével, mit az a nagyszakállu pásztor a glóriás istállóban hóna alatt cipel.

Mikor a főpásztor hirdetni kezdi:

„Ma született Jézuska, Jézuska, Jászolban, jászolban.”

Akkor Poldika a pásztor kifordított bundájába csimpajkodik.

— Mindig ilyen szakállu volt magának? Maga épen úgy beszél, mint az én Béla bátyám, a ki olyan rossz, hogy nem jöhet haza, pedig mennyit sir érte a mamácska meg a papácska.

A Betlehemes kezében remeg a glóriás jászol, és zavartan folytatja versét.

„Hej! pásztorok siessünk, siessünk; még az éjjel Betlehembe érheszünk.”

— Fázik maga szakállas bácsi, hogy úgy reszket? S csakugyan a szakállas bácsi úgy reszket, hogy kezéből kihull a glória. Szemét zavartan hordozza körül, majd könyekre fakad. A könyek felolvastják a szakálltartó viaszt. A szakáll lehull s a bámuló szülők s ujongó gyermekek előtt áll Béla.

„Béla!”

Szüleim, testvéreim! Krisztus nevében bocsánatot a megtért báránynak!

S remegő kézzel nyújtja apjának — a bizonyítványt, hogy ő már jó és szorgalmas.

időkben nagy áldozatai árán, melyeket a közművelődés érdekében tett, hogy méltán megérdemli, miszerint hazánk előkelőbb városai között foglaljon helyet. Ebben tekintélyes osztályrésze van városunk heti közlönyének, a „Bars”-nak, mely ott volt minden küzdelemben Léva oldala mellett és szívesen tette a legnagyobb szolgálatot. Ezekért akarok én most a „Bars” szerkesztőjének köszönetet mondani és az újév alkalmából azt kívánom neki, hogy Lévat becses lapjával még sokáig szolgálhassa és sok öröme legyen neki a nemes várossal együtt, melyet a közös küzdelemben kiérdemelhet.

Fogadja egyuttal szívesen, ha tevékenységét egy új irányba óhajtom vonni és nemeslelkű közremunkálását kikérni. Ezt annál inkább teheti, mert egy jól felfogott szellemű lapnak minden, a közérdeknek megfelelő munkában részt kell vennie. Ezen reményben intézem hozzá újévi köszöntőmet, melyet már csak pusztá szokásból is szívesen fogadhat. Hogy azonban messze ne térjünk el a dolgotól, fogjunk lozzá!

Én az egyház szolgálatában levén, szakmamba illő, tehát vallási ügyről fogok szólni.

Hazánkban a vallási viszonyok jelenleg olyanok, hogy amely felekezet vallási tekintetben számot tenni akar, annak bizony saját magának kell tevékenységet kifejteni, áldozatokat hozni, sőt önmagát fentartani; mert most az állam egy vallást sem protezsál. Szintúgy van, ha vallásos intézményeket behozni, fentartani és előmozdítani akarunk, ezt önmagunknak kell tennünk saját körünkben, amelyhez tartozunk, mert az állam nem teszi és a mit tesz is, mint például a tanügy terén, abban vallási szempontból nem nagy a köszönet; pedig a vallás, mint alap nélkül nincsen állandóság az intézményekben.

Mivel az állam a vallást így elhanyagolja, nem esoda, ha e példa másokra is, a kiket illet, ráragad és az általános mulasztások miatt az emberiség, a honpolgárok legszentebb érdeke, rövidséget szenved. Innen ered az általános vallási indolentia is.

Se vége se hossza nem volna a csokolódzásnak, ha az öreg Borsca nem zavarná őket.

— Mondtam, hogy vendéget hoz a Krisztkindli!

Künn a harangok zugsnak, s hirdetik tovább, hogy megszületett Jézuska, ki megbocsájtani tanit bennünket a tévedőkkel szemben. A boldog apa s megtért fia a haranggal zengik: Hozsanna, Haleluja!

Cs.

Karácsony!

Komar erdő sűrűjéből
 Letérnek egy ágat,
 Bozontos fa, levele nincs,
 Tüvel szurkálgat.
 Felállítják a szobában,
 Gyertya csillog rajta,
 Karácsonyi ajándéktól
 Ágait meghajtja.

Piczi sereg veszi körül,
 Felhangzik az ének,
 Az angyalkák dallanak a
 Kis Jézus nevének.
 Örömkönyük csillog, villog
 A fehér kalácson.
 Harmatoznak már az egek,
 Itt a szép karácsony

Ablak alól vágyva néz be
 Szegény koldus-gyermek,
 Lelke méla, elfelejté,
 Hogy a teste dermed.
 S mégis forró az a könyecsepp,
 Mely szemébe rezdül,
 A kis Jézust csak úgy látja,
 Ablakon keresztül.

TÁRCZA.

Mit hozott a Jézuska?

A fehér abrosszal terített asztalon van a karácsonyfa tele csecsebecésével. A kis Poldikának meg a Zsófikának hozta a Jézuska, de milyen okos is az a Krisztkindli!, hogy megtudta választani a mákos patkót Zsófikának, meg a kardot Poldikának. Hogy tudta mi az eszményképük, az aranyos, okos krisztkindli.

Az anya gyöngéden férje vállára hajtja fejét s kar a karban, boldog mosolylyal az ajkon, szemlélik a két kis taeszkót, mint ug-rádoznak örömlükben.

— A mákos patkót nekem hozta!

— Nekem meg kardot, paripát. Papácska hát a Bélának semmit sem hozott a jó krisztkindli?

Az apa arczáról eltűnt a boldog mosoly. Az anya gyöngéden vonja magához a redős homlokot s csókjaival halmozza.

Bélának? Hol van az most. Ugy szereti apja anyja, mégis világgá ment, itt kellett hagyni őket; miért? Mert apja szigoru ember, csak a jó, szorgalmas gyermeket szereti; Béla pedig szófogadatlan, rossz tanuló volt, azért elvitte őt messzire, a tengerek partjára s odadta a rossz gyermekek dologházába, honnét csak akkor bocsájtják ki, ha megjavult, szorgalmassá lett.

Hat hónapja se gölya, se fecske hirt nem hozott róla.

Zsófiika tovább fecseg.

Ha ezek után Léva város katolikus közönségére és annak vallási viszonyaira irányozzuk tekintetünket; valóban sok óhajtanivalót találunk és pedig oly sürgősen, hogy már majdnem elodázhatlan követelményekké váltanak.

Egy hitközség szellemi jólétének és virágzásának kiindulási pontja egy jól szervezett plebánia.

Hogy napjainkban sok helyen a plebániák, más vallású patronátusok oltalma alatt, szomorú állapotban vannak, az bizonyos. De ezen nem is lehet csodálkozni. Ugyan is, nagyon túlzott kívánság egy más vallást követő kegyuraságtól azt várni, hogy kegyuri kötelezettségeinek lelkiismeretesen tegyen eleget, még akkor is, midőn azt törvény követeli.

Ennélfogva maholnap odajutunk, kivált miután főiri birtokaink minduntalan gazdát cserélnek, hogy ezeknek kegyetlen kegyurasága alól magunkat fölszabadítsuk.

Hajdan ez nem így volt! Akkor királyok, főurak, gazdag birtokosok dusan építették a templomokat és gazdagon javadalmazták a plebániákat!

Most gazdasági viszonyaink szerint minden vallásos intézmény pang, a szent épületek pusztulásnak indulnak! Minden másra telik: csak a templomokra, plebániákra nem juthat semmi!

Mi tehát, akik mégis szeretjük szent hitünket, ennek szent csarnokát: az Isten házát és a vallás tiszteletre méltó hivatalát: a plebániát, onnan fölülről valami vizagztalót nem remélhetünk; mert napról napra nehezebb viszonyokat élünk meg.

De azért mégsem szabad vallási ügyeinket elhanyagolnunk, sőt ezeket még újabb áldozatok árán is fel kell karolnunk; mert valódi boldogságot és jólétet csak szent hittünk biztosíthat nekünk!

Igy tehettek, így kellett tenniük más hasonló hitközségeknek is, melyek ily áron szép és irigylendő jogokat vívtak ki magoknak az egyházi dolgokban való önkormányzat terén. Ezen jogok egyik legszebbike a plebános szabad választása. Ilyen jogokkal díceskesznek a tekintélyesebb városok majdnem kivétel nélkül. Ott van a főváros, közelünkben Esztergom belvárosa, Selmeczbánya város stb. Ilyen különösen Csallóközben Somorja város, mely még nem nagyon régen szintén patronátusi hitközség volt, de az alól kiváltotta magát.

Hogy az Lévának is sikerülhetne-e, nem merem kétségbe vonni; nem, kivált olyan nemeskeblű kegyur főnkelt gondolkozása által, mint a lévai kegyur.

Akkor Léva város rendezett tanácsa maga választaná plebánosát, ő fizetné, ő tartaná fön a plebánia-lakot, ő szepítené tornyokkal nagy templomát; egyszóval megtenne mindent, amit a vallásosság előmozdítására jónak látna. Övé volna a szabad rendelkezési jog, volna teljes autonómiaja. Ez ez egy rendezett tanácsu várost, a milyen Léva, melynek most már főgymnáziuma is van, méltán mégis illelne.

Azonban Tekintetes Szerkesztő ur, újévi köszöntőnek nem ez volt közvetlen feladata. Ezen gondolatok csak úgy odatévedtek tollam alá, hisz azokból ugryis alig lesz valaha valami. Mérget mégsem mernék rá venni; mert Léva oly szerencsés legújában, hogy neki minden sikerül, csak akarnia kell, és vallja meg Tekintetes Szerkesztő ur, nem általános, szájról-szájra menő óhajok-e ezek Léván? Bizony ugy, ugy van, és ha egyebet nem is tehetünk, egy szívvel, lélekkel modjuk: bár azt adná az Isten! És ő azt, amit annyian kívánunk, mégis adhatja, ha Benne bizunk; mert övét el nem hagyja soha!

De addig, míg ezt mi, vagy az unokák megérhetik; egy már tovább csakugyan el nem odázható köteletség vár reánk, mely csakis a miénk és ez: a templomnak belső díszítése. Ezt a patronátusi jogok nélkül is csak magunknak kell teljesítenünk, ezt nem várhatjuk senkitől, nem háríthatjuk senkire!

Hogy ez katolikus templomunknak valóban, égetően szükséges, arról már nem kell egy szót sem vesztegetni, ez mindenki által elismert követelmény.

Minden további halasztás bűn, mely utódaink előtt minket fog terhelni.

Hogy azonban mégis kisebb mértékben nehezedhessék reánk a vád, máris hozzá fogtunk a nagyszerű és legszentebb munkához: az Isten házának díszítéséhez. Gyűjtünk elhez megkívántató összeget; mert pénz nélkül ez sem lehetséges, még pedig tekintélyes összeg kell ahhoz, hogy a nagy templom méltón földíszíttessék.

Erre kérem tehát Tekintetes Szerkesztő ur, ez újév alkalmával, hogy segítsen minket e nagy vállalatban és nyisson rovatot becses lapjában az adományok számára, melyek e célra szerkesztőségéhez befolyának.

Én bizom Léva város katolikus közönségében, hogy szívesen feláldozza filléreit e magasztos célra, és Tekintetes szerkesztő Ur ezáltal elévülhetetlen érdemeket szerezhet magának.

És a gyűjtést, ha beleegyeznek, én ezen-

nel 65 frttal megkezdénem, mely a lefolyt évben nagyobbbrést ártatlan és a sz. ügyért hevülő iskolás gyermekek által gyűlt össze.

Ezen összeg már a takarékpénztárban kamatoz, ahová minden ezután bejövendő összeg esatoltatnék mindaddig, míg az annyira szaporodik, hogy rajta a templomot méltóképen kidiszíthetnők.

Én ennél szentebb és nemesebb ügyet nem ajánhatnék Önnek ez újévre, mely tevékenységét igényelhetné. Tegye meg ezt, aki minden jó ügynek pártolója és buzgó terjesztője. Én szívemből kívánom, hogy fáradságát az Isten áldása kísérje és ezért is méltó jutalmat: a becsületes munka öntudatát és e fölött érzett örömet érhesen meg!

Boldog újévet!

Tisztelője

Mácsay Flóris
lévai káplán.

Barsvármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése.

(Folytatás.)

Indokolás.

a II. alatti megtérítési tervezethez.

A kártérítés megállapított összegeiből a sikkasztás által fölmerült és 1043 frt 63 krt kitevő költségek a marasztalt tisztviselőkhöz terhelni nem irattak, mert ezen összegekben a felelősséggel tartozó tisztviselők marasztalva nem lettek s mert ezen költségek legnagyobb részben kapcsolatosak azon reorganizálási munkálatokkal, melyek foganatosítását a pénztári és számviteli kezelés teljes átadomítása szükségessé tette, de mely munkálatokat a megye közönsége már a sikkasztást megelőzőleg elrendelte, s azok foganatosítását a fölmerült sikkasztás eladózhatlanná tette.

A Szász István hagyatékához tartozó bérház becsértéke 7000 frtban lett megállapítva, mert ezen ház 350 frtot jövedelmezett első bérbeadásakor azonnal, s határozott időre kötetendő bérletnél 400 frt. évi bér erejéig is értékesíthető. — Mivel pedig a ház teljesen új épület hosszabb ideig a javítások szükségességét nélkülözni fogja.

A megye pénztárban a leltározás alkalmával talált s Szász Istvánné nevére szóló kötvények, valamint az Oeskey Judith nevére szóló lévai takarékpénztári részvények a megye pénztár tulajdonához tartozóknak voltak vélelmezendők, mert a jogi vélelem szerint mint azt a közpénztárak kezelési szabályzata is megállapítja, minden érték, mely a pénztárban található, a mennyiben letéti jellege beigazolvá nincs, a pénztár tulajdonát képezi annál inkább, mert ezen értékeknek a pénztárban létezőse csak is ugy indokolható, hogy azok közpénz értékért cserébe, illetve ezen kiutalt

értékért fedezetül vagy csere értékül helyezettettek el, a megye rendelkezése alatt álló közpénzek közé.

A tisztviselők által lefizetni köteles óvadékok, mint melyek a pénztárban minden felmerülhető hiánynak első sorban hivatvák rendelkezésükön fogva fedezetül szolgálni, általános fedezet rovatába voltak felveendőek, s a szerént az alpenztárnokok felelősége a számvizsgáló bizottsággal egyenlő arányban voltak megállapítandók anélkül, hogy óvadékaik kizárólag az ő kártérítési összegekbe lettek volna betudandók.

Az egyetemleges felelőségek elve, valamint az egyenlő arányban viselendő kártérítés kötelezettsége — az 1886. évi XXI. t. cz. 91 §-a ugyszintén a pénztárt vizsgáló küldöttök egyenlő joga — és kötelezettségén alapulván, ennél fogva az „egyetemleges” fogalma és az oszto igazság szerint, fentebb jelzett s egyenlő arányban viselendő kártérítés kötelezettsége elfogadandó lenne, azon fenntartással, hogy az egyetemleges felelőség és az egyenlő arányú kártérítés csak azon összege terjedhet ki, mely a sikkasztó főpénztárnok és annak oldala mellé rendelt pénztári ellenőrök mint elsőrendű fizetők összes vagyonából nem fedezhető.

Az első sorban s közvetlenül felelős fő és alpenztárnokok vagyonából nem fizetendő összege nézve a felelőséggel tartozó vagyonaltan tisztviselőkre esendő jutalék erejéig — a megyei törvényhatóság a felelőségbe bevonandó lenne; továbbá, mert a magyar belügyminisztérium által hozott fegyelmi határozatokot kísérő 12241/886. számú intézkedésre határozottan kimondatik, hogy a megye közönsége — mulasztásai miatt — a helyzettel járó felelőséggel nagy mértékben részesévé tette magát, — s mert a sikkasztó vagyonából mag nem téríthető károsodásért utolsó sorban a törvényhatósági bizottság felelős.

A kamatok felszámításának elejtését indokolja azon körülmény, hogy az első kassztott pénzek leginkább megyei közalapokat (betegápolási, katonabeszállásolási, ut- és hidépítési, árva-tartalék alap) terhelnek, melyek után a fizetni köteles, de éveken át hátrálékban maradt lakosok sem fizetnek kamatot, — továbbá — mert a sikkasztott összeg, nagy mérvénél fogva egymagában sem talál fedezetet, végre — mert ezen kamat — elhagyás által magánosok nem károsodnak. — Ellenben a magánvagyonot képező 2351 frt 54 kr, egyenkénti árva pénznel a kamatok felszámítandók voltak.

A sikkasztott összegeknek fedezetére első sorban fordítandóknak jelzett összegek sorrendjét indokolja az 1886. évi XXI. t. cz. 91 § szakaszában nyilvánuló, azon elv — hogy a kár megtérítése csakis az elmarasztalt és közvetlenül felelős tisztviselők vagyonának kimerítése után következik be és másodsorban terhelheti a felügyelettel tartozókat. — Miért is a hiány megtérítésére első sorban a II. fejezetben felvett összegek fordíthatók.

Csendes álom száll a földre,
Szent karácsony éje.
Harangoznak, hívogatnak
Éjféli misére.
Sivító szél el-elkapja
Az ünnepi hangot,
Dermesztő fagy megrepszti
Az útszéli hantot.

Árva gyermek meghuzódik
A kapusarokban,
Álma messze elvihar, de
Már szíve se dobban.
Lelke már az angyalokkal
Együtt énekel fön:
„Dicsőség a magasságban,
Békeség a földön!”

Karácsony.

Öröm s nyugalomra kevés volt az embernek az Istenadta hetedik nap. Keresve kereste az alkalmat az év köznapijából minél többeket ünnepnapokká emelhetni. (De tán nem is annyira az emberek „pihenhetnékje”, mint inkább egyesek önérdéke folytán szaporodtak egyre e pihenő napok?)

A keresztény tan első hivi csak a hetedik napot, a Krisztus kinszenvedését és halálát ünnepelték meg; de az akkori világ tudósai látván, hogy a számtalan üldözésekben, csaknem kifáradt lelkeket csakis a többszöri összejövetelek által menthetik meg a Krisztus anyaszentegyházának: a lehetőség szerint fényes, inponáló és czerimoniális megünneplés által vonzóká is tették az ünnepnapokat a hitek előtt.

Igy a karácsonyt is az első keresztények nem ünnepelték meg a második századig, a midőn is az antiochiai nagy egyházugyűlésen az egybegyűlt egyházi méltóságok, azon határozatot mondák ki, hogy eszentül, az üdvözítő születésének emlékére, minden év december 25, 26, és 27-ik nap-

jain ünnep tartassék. Miért éppen az említett napokat? Erre nézve elágazók a vélemények. Némelyek a rómaiaknak szintén ez időre esett „saturnaliaira” vonatkoztatják, mások meg az ez időre beálló napfordulás (nap újra születés) Krisztusra való symbolumnál mondják ezen idő meghatározás indokául.

A karácsony kezdetben oly kedvelt ünnep volt, hogy azt a mainzi consilium 4, később 5, sőt 6 napra is prolegálta; míg 1773-ban, Poroszország példájára, mindenütt 2 napra határozatott.

Különbben a karácsony nem egészen a keresztény vallás intézménye. Mára pogány ókorban is voltak ehez hasonló ünnepek.

A keresztény-tan első hirdetői, valamint nem egy pogány istent, átszellemült jelleggel s alakban, ugy ez ünnepet is megmástitott értelemmel a mythológiából vették át.

A rómaiak is az év vége felé megünnepelelték isteneik hatalmának újraszületését s megerősödését, s ez alkalommal szerencsét kívánva, gyümölcsöt és aranyozott fűgét ajándékoztak, mely ajándékozást „strenu”-nak nevezték, s mely egészen egyértelmű volt a mai karácsonyfiával. (Kriszkindli) E szokás a legiokkal a provinciákban, leginkább a germanoknál terjedt el, a honnan később hozzánk is átszármazott. Ez a karácsony története.

Idővel ezen ünnep a különféle nemzeteknél, különböző jelleget öltött. A francziáknál és németeknél a karácsony inkább családi és gyermekörömök ünnepe; az olasz, portugál, spanyol s a szláv népeknél pedig tisztán vallási ünnep, melyhez igen kevés, vagy éppen semmi népszokás sincs kötve.

Őseinknél a karácsony nemcsak családi és öröm-, hanem valóságos egyenlőségi ünnep is volt. Egyenlő volt ur és szolga a vallásban; egyenlő volt az örömben, melyet

egymásnak kölcsönösen szereztek. A jobbágy e napon vendége volt földes urának s vele egy asztalnál ültette a kupát az ujonszülött istenfiu tiszteletére; gyermekei pedig ez ünnepet már pár héttel megelőzőleg szorgalmasan eljártak a falu lelkészéhez, betanulandók az evangelisták és proféták mondásait. S midőn a várva várt ünnep megjött, a földesur ebédlő termének egy része (már t. i. ott a hol:) szinpaddá, illetőleg bethlehem-i istállóvá változtatott át.

A karácsonyi estiesillag kigyulladtával megcsendültek a csengetyűk, kolompok s megkezdődött az előadás, melyet egy termézetes számár, juh s ökor stasztikák közreműködésével rendeztek. Az apró drámai hősök ártatlan bravourral szavaltak, énekeltek; a jobbágy, vének, asszonyok s gyermekek pedig gyönyörködtek.

Ez volt a magyarnak valamikor első és egyedüli színészete.

Csak hogy régen volt az mind!

A megfinomult társadalmi élet, elvont e regényes szokásokból sokat.

Az elmúlt századok arisztokracziájának vaskos, keletyességükben is nyers alakjai, már nem illenek a jelenkor parkettirozott, csillogó terméibe.

Kihalt a nemzedék, s regényes szokásai csak a mindén ősehez hű nép körében találhatók fel; itt is azonban kivétköztette azokat a korszeilem, a megváltozott ízlés, az ősi, eredeti, költőies diszből.

Változtak az idők s mi is az időkkel! De mint mindig, ugy ma is, a karácsony az érdemek ünnepe.

Nem kelti-e fel bennünk e nap szunnyadó érzelmeinket különös élénkséggel? Nem hangolja-e az emiert ezen ünnep tiszta és áhítatos öröme? Nem-e a legmélyebb fájdalom, kínzó aggodás, fájó emlékezésre és gyöttrő bánatra?

Nézd a csillogó karácsonyfa körül

ujjongó gyermekein gyönyörködő atyát, anyát: arcukon egy nem közönséges s nem mindennapi öröm viszfénye sugároz.

Nézd, ott künn, a hóvizatarban didergő koldus gyermeket — akit Jókaink, költőnk, oly fájó érzéssel bemutatott az érző szíveknek hajdani munkájában: — elmegyén a templomba, üdvözölni a kedves Jézuskát, de e napon jobban fáj neki az a tudat, hogy szegény, hogy nincsen pártfogója szülei helyett s a „kedves néne sem árulja már a szőlőt és mást, ki nyujtani szokott neki sokszor a legjobb szívvél”. — Vannak a jelenben már intézetek, ahol a szerencsétlen karácsonyi árvák megvonhatják magukat. — Ámde vannak még többen arra kényszerítve, hogy megfagyjanak a jó Jézuska látásában örömben és vágyban. Csakhogy az a baj, hogy sokaknak nincsen szívök . . . . Az árva bús hangján sokan nem akarnak okulni; gondolja sok: nem az enyém, de az Istené! . . .

Oh Isten! add, hogy árváidat a nemes keblek felkarolják továbbra is ugy, hogy azoknak sem éhen koplalva, sem hidegen megfagyva, ne kelljen elmulniok, s bünbe esniök! . . . Ez a valódi karácsonyi ünnep! . . . . A nagyok, az egyszerűbbek, a jó lelkek szívében, égjen a lámpa ez ügyben kifogyhatlanul.

Mert bizony, mig egyik helyen a fény és pompa látása veszi körül a kedves Jézus kicsinyeit, a másik helyen megkérdezzhetjük az árvát, hogy kire és mire gondol? s ő könyes szemmel azt feleli: atyámra s anyámra gondolok, akik valamikor nekem is állítottak karácsonyfát, melyen szívem és lelkem csüngött s boldog valék. — De ám! azok már alusszák örök álmukat, a csendes, néma temetőben: . . . Karácsonykor, nekem mint árvának; azok feletti emlékeim és gyászos sorsom lettek: Kriszkindieim!

szívét és lelkét igyekezzünk szép szóval és jó tanácsal magyar mezbe öltöztetni, ezeket azután természetesen követi a nyelve is. De fajgyűlölettel megmetyéjezt tőt népnek a parancsszóval magyarosítása éppen olyan hü és cézelleles erőlködés, mintha erőltető parancssal a magyar nemzetet akarnók németté vagy tóttá átformítani. Záradékol már most csak azt mondom, hogy éljen hazánkban a nemzettestvériség, és szent béke honoljon a kebelében élő valamennyi nemzetiségnek rétegeiben. **Thuránszky Nándor** körjegyző.

Különfélék.

Lapunk jelen számával befejezém VI. évfolyamunkat, előfizetést nyitunk a „Bars”, VII. évfolyamára.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy előfizetéseik iránt e hét folyón intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel.

Helyben az előfizetések eszközésével a lap kihordóját bíztuk meg; vidéki előfizetőink részére pedig postautalványt melléklünk.

— **Karácsonyi ünnepély.** — Nagyszámu szép és válogatott közönséget vonzott az irgalmas nővérek intézetébe a leánykák karácsonyi ünnepélye. S a figyelem, melyben a közönség az ártatlan gyermekeket részécsit, nem maradt jutalom nélkül. A feszült várakozás, melylyel a közönség a programu megkezdését várta, minden arezon észlelhető volt, s várakozásában nem is csalódott, mert a gyermekek kedves megjelenése, ügyes játéka és tiszta éneke, — a rendezés, melyet a jó nővérek oly csinosan és ügyesen végeztek, mindez köztetszést aratott. — Az ovodás gyermekek ártatlan arcaikkal, a dusan megrakott karácsonyfákra kandikáló vágyteljes pillantásaikkal ügyes versceskékkel kedves hatást gyakoroltak. És délután? délután figyelmünk kétféle volt elfoglalva; hallgatni a szép-tiszta kettőseket, nézni a szindarab ügyes szereplőit, a csinos élőképet, — másrészt pedig nézni a szülők örömtől sugárzó arcát, kik gyermekeikben a szülői szeretet igaz örömeivel gyönyörködtek. Mindezt méltó elismerés a buzgó ügyes rendezőknek! — Az ünnepély programja: 1. „Boldog éj” ének két szölamban. 2. „Az első uszály” szindarab két felvonásban közreműködtek: Medveczky Emilia, Leidenfrost Lujza, Juhász Margit, Báthy Ilona, Thuróczy Erzs, Hloska Erzs, Juhász Mária.

— **Léva város virilistái.** A jövő évre a város virilistái közé a következő legtöbb adót fizetők vétettek fel; a legnagyobb 7968 frt 42 kr s a legkisebb 182 frt 17 kr adó alapján: Leidenfrost László, Friedmann Samu, Weisz Samu, Weisz Mór, dr. Pólya József, Kherndl János, Nyitray Ferencz, Szakmáry Endre, Frommer Samu,

Belesák László, Medveczky Sándor, Leidenfrost Aurél, Lakner Antal, Stern Fülöp, Csekey Flóris, Klein Odón, Fogler Lajos, Levatic Gusztáv, Ehrenfeld Jakab, Berger Adolf, Boleman József, Weisz Bernát, Kubancz János, dr. Klein Jakab, dr. Frommer Ignátz, Fischer Miksa, Reitman Ignác, Kern Vilmos, id. Fronberger József, Weisz Ignátz, dr. Brach Ferencz, Szabady Gyula, Konkoly Sándor, Kabina József, Tóth János. — Póttagok: Meisel Samu, Preizach Samu, Akosi István, Varga István, Kovácsik János, Pollák Vilmos, Kolibál József.

— **A kaszinó** e hó 19-én tartá évi rendes közgyűlését, melyen a tisztújítás következőleg ejtetett meg: elnök Dr Brach Ferencz; igazgató Lakner László, aligazgató Toóth Zsigmond, jegyző és könyvtárnok Jaross Ferencz, pénztárnok dr. Halassy Kálmán, gondnok Svarba József, ügyész Csekei Vilmos. — Választmányi tagok: Belesák László, Csekey Flóris, Gusztaffy Endre, Gyenes József, Holló Sándor, Huberth Vilmos, dr. Karafiath Mária, Konkoly Sándor, Mácsay Lukács, dr. Medveczky Károly, Medveczky Sándor, Petényi Sándor, dr. Pólya József, Schleifer Ármán, Schwarz György, Szabady Gyula, Szabó Lajos és Szakmáry Endre. — Számvizsgáló és leltári bizottsági tagok: dr. Klein Jakab, Medveczky Sándor, Szakmáry Endre.

— **Legfelsőbb adomány.** A király Öfel-sége a nagy-szecei tűzkárosultaknak 600 frtnyi segélyt kegyeskedett adományozni magánpénztárából. — Ezen alkalommal arról is értesülünk, hogy úgy a segély, mint a felvett inség-kölcsön a károsultak között a nagyon arányában osztatott ki; pedig ennek éppen megfordítva kellett volna történnie.

— **A „Stefánia-árvaház”** karácsonyfájának felállítására körül is felragyogott az ártatlan kicsinyek öröme; oly édesen, epe-dőn fogták körül e kis Jézuska adományát, s hálátelt szívvel rebegtek imát az árvák istapóloinak drága életükért. — A karácsonyi ünnepélyen a nöegyletnek csak néhány tagja vett részt az egyesület alelnöke Szakmáry Endróné s a kiváló figyelméről s szorgalmáról ismeretes egyleti gondnok özv. B a l b a c h Andrásné urnők osztották ki a hasznos, és gazdag örömet hozó adományokat.

— **Hol született Ipolyi?** A jeles tudós és kitünő magyar főpap felől irt életrajzi vázlatok mindegyike Ipolyi-estit említi az elhunyt születéshelyét; pedig nem ott, Disznóson (Hontmegye) született, a Selmeczről Lévara vezető országúttól balra eső ama magányos házában, melyben akkoriban anyai nagyszülei laktak s mely jelenleg Levatic Gusztáv birtokához tartozik. Nagyon kegyeles dolog lenne, ha a házat, mely a sürtin járt országútról teljesen látható, emléktáblával látnók el, ez által azt a tévedést is rektifikálnók, mely a jeles főpap életrajzi adatai közé becsusztott.

— **A kaszinó** által a jövő év első felére rendelt napi — és hetilapok január hó 2-án, délután 3 órákor lesznek előrvezve az egylet helyiségében.

vitette ki magát, s úgy végeztette el jelenlétében a szokásos reggeli áldozatot. Mind-mellett folytonosan hadjárataira gondolt, s utasításokat adott a tábornokoknak a hadsereg megindítására. Negyednapra kellett volna indulni a szárazföldi hadseregnek. Ötödnapon a hajóhadnak. Este nyugágyon átvitték őt az Eufaton a királyi kertbe, hol megint megfürdött, s éjjel aludt. A láb folyvást tartott, s egész nap nyugágyon maradt, és Medios barátjával koczakajátékot folytatott. Este, miután megfürdött, és áldozott, könnyű eledelt vett magához, elaludt, de az éjet nyugtalan lázas állapotban töltötte. Még két nap folyt ez így, a láb folytonosan növekedett. A következő két nap folytán a betegség perczről perczre gonoszabb jelleget öltött, s bár harmadnapon állapota kétségbeesítő volt: a palotába vitette magát, egy nyílt csarnokba, meghagyva, hogy a tábornokok közelében tartózkodjanak. Néhányat ágyához hivatott, de már nem volt képes szólni. Legutolsó szava volt azon válasz, melyet e kérdésre adott: kinek fogja hagyni birodalmát? „A legerősebbnek”, ugymond; utolsó tette volt, hogy lehuzta pecsétgyűrűjét, és Perdicesnak kezébe adta.

Midőn veszélyes betegségének hirteljes híre elterjedt a katonák közt, azok erőszakkal törtek be a palotába, hogy szeretett királyokat még egyszer élve láthassák. Hosszu sorban, fegyvertelenül vonultak el ágya előtt, a fájdalom és részvét kétségtelen jeleivel. Sándor megismerte őket, gyakran mosolygott, de egy szót sem birt hozzájuk szólni. 323. jun. havában megszűnt élni, életének 33-ik évében, 12 évi és 8 havi uralkodás után.

Sándor halála férfi kora virágjában, az egészség és erő teljében, meglepte az egész világot. Mindenki érezte, hogy nagy változások, véres viszályok és háborúk fogják

— **A himlő** egy családban, L é v á n, 3 gyermeket pusztított el 48 óra alatt. — A városi hatóság s derék orvosaink figyelmét felhívjuk az óvintézkedések megtételére.

— **Rövid hírek.** — **Időjárás.** A jövő hétre: változó, közben naps, kis sé zseles időt várhatni, helyenkint esapadékkal. — **A német császár** újév napján fogja megülni nyolczvan éves katonai jubileumát. — **Mondel báró**, királyunk főhadsegéde, ki régóta betegkedett, múlt szombaton délután a Bécs melletti Bädenben elhunyt. — **Uj főrendek.** A király Mihajlovics Miklós volt budapesti kir. tábla elnökét és Léway Henrikét, a magy. általános biztosító társaság igazgatóját a főrendház tagjaivá nevezte ki. — **Hurban János**, a felsővidék híres pánszláv agitátora, megörült. A lipótmezei tébolydába szállították; kigyógyulásához azonban kevés remény van.

— **A „Budapesti Hírlap”** előfizetési felhívását ajánljuk t. cz. olvasóközönségünk figyelmébe.

APRÓSÁGOK.

— Rovarvezető: Zuhany. —

Sokatig érő tehetség. Fia a czukrászdába lépve: — Kérek tiz krajczért czukorkákat. — Hol a pénz? — Majd eljövök újvrré szerencsét kívánni s akkor kiegyenlítjük a számlát.

Különös hasonlat. Egy amerikai újság a következő vastag hasonlatot hozta: „A modern állami élet hasonló az orgonajátékokhoz. A miniszterek játszanak, a parlament a szelet csinálja hozzá, és a nép a fújtató, a melyet taposnak.”

LEVELEZÉS.

Ujbánya 1886 decz. 20.

Műkedvelői előadás

Az ujbányai műkedvelők f. hó 19-én tartották második előadásukat:

Színre került ifj. Abrányi Kornél. „Légy-ott”-ja, főszerepeiben a mult előadásról előnyösen ismert Kreskó Lajosné (Laura); továbbá Priez Irma (Iré) úrhölgyekkel; nemkülönbön Volánszky Ferencz (Szeplaky Róbert) és Báthori Ferencz (Gergely) urakkal. — Ezt követte Berczik Árpád a „Közügyek” cz. 1. felv. vígjátéka, melyben Etelt Riszner Janka; Olgát pedig Ruzsiczky Irma kisasszonyok; — Hábert, az apa szerepekre is kitünően beváló Kondor Sándor; Lakos Andor, első szerelmünk dr. Balbach Béla; Gócsi Mukit, legjobb és leggyakorlottabb komikusunk Baumann Samu; Lórántot Ruzsiczky Győző játszották.

A műkedvelők ismét igen szépen és jól alakítottak; s általában véve, a mult előadás óta, haladást tanúsítottak; — mit a közönség elismeréssel fogadott, a közreműködők legnagyobb részét nyílt jelenetekben is többször zajosan megtapsolván.

Az előadás eleinte a helybeli műkedvelő zene-társulat közreműködésével volt tervezve; — ez azonban ez egyszer, talán az illetők előtt is ismeretlen okokból, el-

követni e nagy férfi halálát, ki néhány év alatt az akkori világ legnagyobb birodalmát meghódította, s mint hódító a világhatalmat bíró perzsa királyok trónjára ült.

N. Sándor mint minden katonai erényekkel, lángelmével ékeskedő, mint győzhetetlen hős állott az élet színpadán, s kimagaslik az ókor nagy alakjai közül. A királyi szép leányok lobogva fénylő szemcsillagai, lángoló szerelmök, lágyan ölelő karjaik azonban erősebbek voltak minden fegyvereknél; mert szívben legyőzték, ha akaratán nem uralkodhattak is. A halál, ez a legnagyobb ellenség, vaskarokkal ragadta meg az ünnepelt hóst, a bámult, a rettegett világverő királyt, s meggyőzte örökre.

N. Sándor hulláját Ptolomaeus pompás szekéren és nagyszerű kísérettel elvitte Egyiptomba, és Alexandriában, melyet N. Sándor alapított, de melyet életében nem látott, tétette örök nyugalomra.

Molnár Sámuel.

Gondolatok.

— Közli: Sir Leon. —

Gyakran megbocsátunk és feledünk... hogy mint becsületesek, némes boszut vegyünk.

Az ifjuság tünékeny, mint az álom; tévedései azonban valóság... már nem álom.

Az ember nem fog szenvedni, ha nem érez; de hisz érezni és szenvedni — az természetes.

A gúny bármi fölött csak futó pillanatot, — a fájdalom ellenben örök.

Ha megtámadtak, védned kell magad; de ne támadj, mert megtámadtak.

maradt; és közvetlenül az előadás előtt lemondván a közreműködésről, csaknem aprillist járattaka műkedvelőkkel; — csupán a rendezőség éberségének köszönhető, hogy az előadás zene nélkül le nem folyt. — Kárpótlást különben eleget találtunk a kálnai Lajos cigányban, ki mintha csak érezte volna, hogy mily feladat megoldása előtt áll, oly jól játszott; és a jelen volt közönség, hurjainak tánczra melegítő hangjai mellett, éjjel utáni 2 óráig járta a csárdást; a mi pedig ily adventi időben Ujbányán szintén nem a legjelentéktelenebb események közé tartozik.

Közvetlenül az előadás után kedélyes közvacsora következett, mely a már jelzett tánczszal nyert befejezést.

A közönség soraiában a vidék igen gyéren volt képviselve, és mindennek daczára a jövedelem körülbelül 50 frtra tehető.

A legközelebbi előadást a műkedvelők januárhó közepe táján tervezik megtartani.

Garami.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet-nyilvánítás.

A lévai „Stefánia-árvaház” javára Leidenfrost Aurél 5 frt, Jaross Biri 1 frt, Levatic Gusztávné süteményt, almát, szőlőt, Ambruska Mihályné tőpörtüt és zsirt, Kompót Karolina 1 drb. képet, Kereskényi Lenke 8 liter gabut, Leyrer Mariska ruhaneműt, özv. Klincsokné 2 kendőt 2 pár harisnyát, Fülöp Amália 8 drb zseb-kendőt.

Hálás köszönet az árvák nevében.

A „Stefánia-árvaház”, gondnoksága.

A panasz-könyvből.

A mult napokban olvastam a „Bars” egyik számában a lévai postahivatal elleni rekriminációt. En nem ezek számát akarom szaporítani, melyek az egyének hibáján kívül is létesülhetnek, hanem az itteni postafőnök hivatalos észjárásának pimaszságát kívánom jellemezni. En ugyanis a mult hét valamely napján egy szállító levelet kaptam, ezt aláírtam és esclédemet a szállító levéllel a postára küldtem, hogy a szállítványt elhozza, ott neki egy csomagot kézbesítetek; ezzel a escléd hazajött. Ma figyelmeztetett a levélhódó, hogy egy csomagom van a postán, küldjek érette, Kisül, hogy említett szállítványom egyik csomagját ki nem adták esclédemnek, s ma egy csomag teljesen megromlott és hasznavehetlenné vált dolgot kaptam, a postahivatal abbéli mulasztásából, mert a szállító levélben jelzett csomagokat ki nem adta; ez, nem tagadom, némileg bántott, s a posta főnök urat megkérdettem, hogy mi az oka ennek. Most következik a postai főnök ur langeszének drasztikus nyilatkozata: „esclédje az oka, miért nem kért két csomagot.”

Ebből is következtetést vonhat a közönség „postánk mizeriájára.”

Léván, 1886. decz. 20. h. — s.

Nyilatkozat.

A „Bars” mult számában megjelent közleményemet olyképen igazítom ki, hogy a Boleman József által a Stefánia-árvaház javára adományozott 5 frt. perköltség nem dr. Klein, hanem „D. Klein” besztzerce-bányai cég elleni perében lett részére megítélve.

Szakmáry Endre
pénztárnok.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Figyelemreméltó röpirat. „A középiskolai kérdésről Erdő Dániel” czim alatt Budapesten a Lampel Róbert-féle könyvkereskedés bizományában egy korszerű és tanulságos röpirat jelent meg, mely összefüggésben van szerző a „közoktatás napi kérdéséhez” czim alatt megjelent röpiratával. Mindkét fizet tulajdonképen külön kiadása a szerző lapjában, a „Kikindai Közönség” megjelent cikksorozatoknak, melyek a középiskolai kérdéssel, közoktatással ügyünk napi kérdésével foglalkoznak. A fenn jelzett fizet tartalma: Az egységes középiskola. — A latin és a nemzeti nyelv. — Tréfórt és a középiskolák. — Az egységes középiskola kérdése Németországban. — A magyar egységes középiskola. Ezeket megelőzi az Előszó. Szerző utal ebben annak időszűri és kivánatos voltára, hogy az egységes iskola kérdése nálunk is, mint Németországban komoly tanulmány és higgadt fejtegetés tárgyává tétessék; amint hogy maga Berzevics Albert közoktatásügyi államtitkár is a közoktatási tanács most ősszel tartott ülésén a Kriesch-féle indítvány alkalmából az egységes középiskola kérdését egyelőre az irodalmi discussiók terére utalta. Szerző már a „közoktatás napi kérdéséhez” czimú fizetében is a (latin, illetőleg az antik nyelvek kérdésének fölmerülte alkalmából) az egységes középiskola eszméjét vetette föl; itt pedig újabbán és bővebben tér vissza reá. A kérdést innen-onnan két évtizedre terjedő tanári tapasztalataira és tanulmányaira támaszkodva és hivatkozva tárgyalja és a tárgyalás közben nem egy megvizsgálásra méltó eszmét vet föl. Természetes, hogy a kérdést nem merítette ki, hanem mint maga mondja: csak inkább felhívta reá a figyelmet, inkább csak tájékoztatni kívánt benne. Az eszme tisztázása — ugymond — nem csak a külföldön, de nálunk is évekét fog igénybe venni, de az eszmét, a kérdést tárgyalni, tanulmányozni kell, nem egyéni, vagy pártbeli, hanem egyedül és kizárólag a mindenkéül hódolatot követelő nemzeti érdek szempontjából. Szerző véleménye szerint ma, s század utolsó negyedében ismét egy forradalom: egy nagy tanügyi forradalom előestéjén állunk; s e század öröksége hosszú viúk és harcok után az egységes középiskola magas vívmánya lesz! Kívánja is, hogy a magyar egységes középiskola ne csak a jövő század, hanem a magyar nemzeti élet jövőendő millenniumának is iskolája legyen. Szerzőnk, kit erős nemzeti érzélem hevít, és csakán a nemzeti műveltség eszméje vezérel, az egységes középiskolát kilenez osztályal complementálja és ezzel annak szervezetét is változza. Az ugy érdekes és tanulságos, mint csinosan kiállított fizet, mely a nemzeti eszméért és érdekért lelkesülő főnök szüleménye, melegen ajánljuk az iskolázott szülőknek, tanfőnöknek és tanügybarátok figyelmébe, Ára 50 kr. s megrendelhetni Budapestben a Lampel Róbert-féle könyvkereskedésben s bármely hiteles könyvkereskedésben.

A hiány kifizetésének sorrendjét illetőleg: A sikkasztott — 44071 frt 30 kr százalékban kivételendő lenne a IV. alatt felsorolt fedezet minden forintra egyenlően, — és a mutatkozó hiány, szintén százalékban minden forint után vétetnék ki, mely hiány a másodsorban felelőséggel tartozó tisztviselők, valamint a megyei törvényhatóság — mint a felelőségre bevont testület — által volna megtérítendő; mely százalékban való számítás az arányos hozzájárulás megállapítását megkönnyítendő.

Az arányos hozzájárulás csoportosítása — a sikkasztott által felállított I. csoportosítás szerint — elfogadandó lenne, mert a sikkasztás külön tisztviselők alatt s külön összegek szerint történt, — s mert sem az előző időbeli tisztviselő az utóbbi tisztviselő eljárásait, sem megfordítva felelőséget nem vállalhat; — végre, mert az érdekelt árvászeki elnökök csakis az árvapénztári hiányért, de nem a politikai alapok hiányaiért lehetnek felelősök.

Komárom-nagyszálló-prilóczi utvonalon levő zarnóceai híd újból felépítése valamint a rudnói és szénásfalusi helyreállítás céljából szükséges vállandó műszaki műveletek tervezetét — a közmunka és közlekedési miniszter 46356 sz. intézkedéssel bementatni kívánja, — és kijelenti hogy a mennyiben a munkálatokat általa ezen évre már eddig megajánlott 10,000 frt. csak 1887. évfolyamán utaltatnék ki, — a kifizetésbe helyezett további segély megadására ezen utólag kitalált segély befolyással nem lesz. — Ezen intézkedést megnyugtató tudomásul vétetett, és utasított az alispán, hogy az állami építészeti hivataltól beérkező műszaki tervezeteket a miniszterhez felterjessze.

Az alispán előterjeszti, hogy 1886. év október 15-től 1887. szeptember 30-ig a megyében 3 század lovasság szállásoltatott el, — tehát a beszállással terhelt községek a kárpótoltatási összegekben a maga idején részesüljenek. — De ettől eltekintve, hogy a törvényhatósági bizottság által elvben már elfogadott laktanya építés mielőbb érvényre jusson, — szükséges, hogy a katonabeszállás alap a maradványok útján neveltessek; — indítványozza: hogy 1887. évre 6000 frt katonabeszállás pótadó kivétele engedélyeztessék.

A 6000 frt katonabeszállás pótadó kivétele engedélyeztetik olyképp, — hogy 1/8-ad a ház, — 7/8-ad a többi egyenes államadóba essék.

A betegápolási alap fenntartása ezimén minden egyenes államadó forint után 1 kr. kivétele engedélyeztetett.

A miniszternek 30392. sz. intézkedése folytán a községbeli szegények ellátása és az ezen célra szükséges szegényalap létesítésének elrendelése iránt. — Ezen intézkedés alapján utasítottak a főszolgabírók és városi polgármesterek, hogy a járásaik és városaik területén illetőséggel bíró szegények számát, valamint a községek és

városok kezelése alatt álló szegény alap összegeket kitüntetvén, — tegyenek az alispánnak jelelnt: vajjon képesek-e szegényeket eltartani, — szándékoznak-e a községek az 1886 XXII. t. cz. 145. §-ának 4-ik bekezdésében biztosított jogukat érvényesítendő a jegyzői körökbe átcsoportosítás szerint közös szegényeinknek ellátásáról gondoskodni.

A bizottságba megválasztottak.

Az igazoló választmányba:

Enökül: Máriássy István. Tagokul: Dombay Vilmos, Kosztolányi Sándor, Szentiványi Oszkár, Dióssy József, Kosztolányi Aurél, Leidenfrost László, Morvai György, dr. Ruffy Pál. —

A bíráló választmányba:

Belesák László, Conlegner József, Mácsay Lukács, Pristyiák Neit, Sümogh János.

Körmöczbánya sz. k. városi központi választmányába:

Ámon Ede dr., Bellázy Imre, Burda Imre, Campióne Sándor, Florek Károly Dr., Klemm Béla, Langfelder Adolf Dr., ifj. Loncino Sebastyán, Rich Károly, Ruzsicska József, Salamin Kelemen, Schröder Károly.

Lőállítási bizottságba:

I. működési hely Léva. Elnök: Leidenfrost László, tagok: Dombay Vilmos, Reitner Adolf, Udvary Jakab, állatorvos: Thüroczy Lőrincz.

II. működési hely Zarnóca; elnök: Juhász Bálint, tagok: Anderle József, Kaldrovics József, Szatankay Kálmán, állatorvos: Muharos Endre.

III. működési hely Ar-Maróth; elnök: Klobuszky János, tagok: Conlegner József, br. Pittel Gyula, Vass Lipót, állatorvos: Vürmer János. r. t.

A kir. tanfelügyelő jelentése november hónapról.

Az elmúlt hónap alatt tett körutamban azon sajnós tapasztalatot tettem, hogy az iskolák közül alig egy-kettőben van ismétlődő oktatás. Ennek okát egyrészt abban találom, hogy míg a tanítók a rendes tanításért is végtelen csekély fizetést kapnak, az ismétlődő oktatásért semmi javadalmazásban nem részesülnek; — másrészt pedig abban, hogy a községi eljárásságok az ismétlődő iskolában a tanítást szükségtelenné tartják, s mit sem tesznek, hogy a tanköteles gyermekek iskolába járjanak. — Minthogy pedig a méltányosság azt követeli, hogy a tanítók fáradságukért jutalomban részesítsenek, s minthogy az esetre, ha tudják, hogy az ismétlődő oktatásért díjazásban részesülnek, a tanköteleseknek az ismétlődő iskolába való járását szigorubbán ellenőrzik, — indítatva érzem magamat kérni, hogy a múlt év január 14-én 41 sz. a. hozott határozatot megújítani s a polgármestereket és szolgabírókat újolag utasítani méltóztassék, hogy a tanítók mindazon községektől, melyek-

ben az ismétlődő oktatásért külön nem díjaztatnak, — ezentul méltányosság szempontjából némi elismerési díjban részesítsenek.

A városi-ladányi ref. iskolában a tapasztalt bajokat ez idő szerint megszüntetni alig lehet, az iskola túlszűfoltján csak úgy lehetne segíteni, ha újabb tanítói állomás szervezése rendeltetnék el; minthogy pedig az egyházi hatóság értesítése szerint az iskolát fenntartó egyház szegény s egy újabb iskola felépítéséhez alappal nem bír, alig lesz meggátlható egy tanteremben 140 gyermeknek összeszűfoltja.

Hasonlót jelenthetek a g.-sz.-györgyi ref. iskoláról is, hol egy újabb iskola építését ugyancsak az anyagi körülmények nem engedik.

A felső-zsdányi iskola építését a tavasszal kezdik meg s addig is, hogy az iskola ne legyen túlszűfolt, a gyermekek 2 csoportban fél napi tanításban részesülnek.

Az elmúlt hónapban 20 osztályt vizsgáltam meg, a tapasztalt hiányok megszüntetése iránt a helyszínen intézkedtem.

Az iparosiskolát Ar-Maróthon szerveztem, az ipartanodai bizottságot megválasztatván, működését már megkezdette. Az inasok tanítása azonban megkezdhető nem volt, mivel a szükséges nyomtatványok beszerzéséhez megkivántató összeget Ar-Maróth előjárása nem folyósította, ebből következett, hogy a postán megérkezett nyomtatványok pénzünyéből kiváltatók nem voltak.

Végül van szerencsém bejelenteni, hogy a bartos-lehotkai tanítói állomáson Ruzsicska János szabómesterember van alkalmazva, ki az állomást a folyó tanévben foglalta el, minthogy pedig tanító csakis oklevéllel képesített lehet, kérem nevezetnek a tanítóságtól eltöltése iránt intézkedni.

Kérem ezen jelentésem tudomásul venni.

Néhány komoly szó az ipartársulatok elnökeihez.

A csizmadia ipartársulatnál még mindig fennáll a régi zshérendszertől azon rossz szokás: hogy a segédek közt, egész éven át történt kihágási eseteknél, a kiszabott pénzbírságot az illető kihágóktól beszedik, és egész december havi „kántorig“ az ifjuság ládája fenekén gondosan megőrzik, mely napon azonban egy korezmába összegyűlekeznek s az 50—60 frtra menő bírságpénzt elfecsérlik, s így derekasan berugva, teletorokkal ordítanak az utcákon, s a békés polgárok éjjeli nyugalma megzavarják, melylyel a rendőrségnek haszontalan munkát okoznak; a mennyiben másnap — az ugynevezett — utolsó kántor-bortól felhevült éjjeli csendzavarok és kihágókkal jegyzőkönyvezni s büntetéseket osztogatni kénytelen.

En azon reményben ringattam magamat, hogy a legényegylet megalakulásával

Egyszer azután Zenke rám nézett és nevetett; én is rá mertem nézni és olyat sóhajtottam, hogy ez a sóhajtas beillett volna akármelyik olasz faluba orkánnak.

Zenke megértett, megengedte, hogy bemutassanak. — Később megengedte azt is, hogy a számlát kifizethessem, hogy neki koszorukat dobassak a szinpadra s tiz helyett tapsoljak, ha ő gixereket csinál.

En pedig olyan boldog voltam, mikor a műkertész husz forintot számított egy kisesike, esokorért; mikor Zenke abból a pezsgőből ivott, a mit én fizettem, olyan boldog voltam, hogy a publikum rám néz, mikor csak én tapsolok, és senki boldogságával sem cseréltem volna akkor, mikor Zenke, egy gyöngé pillanatában megengedte, hogy hat gombos szarvasbőr keztyűim keresztül megcsókollhatom a — kezét.

Ez a kézesök! Oh, husz év! Oh, szerelem!

Másnap éreztem csak igazi hatását. — Tizenkét számlát kaptam ékszerésztől, kalapostól, szabótól; s mikor kifizettem a rengeteg kontókat, ezek a jó emberek úgy dicsérték előttem azt az „angyalt“, hogy milyen szép, hogy milyen jó és milyen kedves; — hogy „az a“ gyémánt ékszer mint illenek formás nyakába, hogy „az a“ kalap mint emelné nemes vonásait, s „az a“ ruha mint simulna fenséges idomaihoz!

Persze, persze! En szerettem, fizettem — és Zenke menni készült.

Szakadj rám, menybolt! Nyelj el, oh, föld; Fogadj titokzatos mélységedbe, víz! Pusztíts el, tűz! Pukkassz fel, levegő! — És ássatok egy sirt, egy mély sirt; sötétet, mint a halál, feketét, mint a — kolera. — Ő megy, Zenke megy, magával viszi ezer álmod, ezer reményeséget, s itt hagyja

megfognak szünni az ily megrovásra méltó dolgok, s kevesbedni fog az éjjeli kihágók száma! De csalódásomon nem csodálkozhatom akkor, ha maga az ipartársulat előjárása ad erre alkalmat, s jelöli ki az utat segédeknek, illetve az ifjuságnak, a duhajkodásra!

Hát biz ez elég rossz szokás! Mert inkább lehetne a befolyt — és utolsó kántorig összegyűjtött pénz egy jótékony célra fordítani.

Városunkban betegsegélyző egylet még nem létezik; a lévai csizmadia ipartársulat előjárásának tehát azon kellene fáradoznia, hogy ezen üdvös és jótékony egylet mielőbb létesítsék. A mi igen könnyen kivihető lenne, miután Léván évenként 80—100 csizmadia segéd van alkalmazva, s ezekhez más iparos segédek is csatlakoznának, kik hetenként a heti fizetésükből ne többet, csak 4—5 krnyi összegecskét fordítanának e célra, évenként még is körülbelül 2—300 frt gyűlne össze; mely pénzüsszeg alig fordítatnék a segédek közül netán megbetegedettek, illetve ápolásba vettek költségeinek fedezésére. Ily jótékonyegylet megalakulása után, az iparosok javára azon cél éretnek el, miszerint egy sem volna azon anyagi károknak kitéve, hogy megbetegült, illetve a kórházban ápolat segédje után felmerült gyógyköltségeket — mely 15—20 frtra rughat — az 1875 évi III t. e. 1 §-a d., pontja értelmében, fizetnie kellessék; mint az már Léván többször megtörtént.

Komoly dolgot ez, mely megfontolást igényel. Felhivom annál fogva a tisztelt csizmadia ipartársulat, valamint a többi ipartársulat elnökeit is, miszerint a segédek között tapasztalt megrovandó állapotokon javítani, s városunkban egy — a segédek részére, betegsegélyző egyletet megteremtteni — „Viribus unitis“ — törekedjenek! Léva, 1886. decz. 24.

Kónya József
rendőrkapitány.

Magyar szíviű tót nép. Kovácsiban f. évi november 26-án szóba hozatott, hogy Dvorák András bírónak egy hivatalos tárgyalás alkalmával rosszatlatott, hogy a környezővel nem mindig csak tótul, hanem néha magyarul is beszél. Erre Vajda János esküdt fölkele ülő helyéről, és mellét veregetve, — persze tótul: mert magyarul nem tud, — mondá: „Már pedig ha én úgy tudnék magyarul mint a bíró ur, csak akkor beszélnék tótul, mikor muszáj, de máskor soha.“ Ezen nyilatkozatot magukévá tették a többi jelen volt lakos társai is. Nagy szó ám ez egy tót ajku községben, kivált még olyanban, melyben, a meglehető számú Czirill és Method keresztnevek nagyon is élő emlékezetben tartják az ezen neveknek megfelelő jelentőségű nemzetiségi szellemnek 16 év előtti fénykorát. Ebből csak azt akarom kihozni, hogy így kell magyarosítanunk. A tót népnek előbb a

nyakamon néhány ezer forintnyi százperentes adósságotam . . .

Olyan voltam én már akkor, hogy egy krajezár, nem sok, nem birt volna a zsebemből kihullani! . . .

De hát szerettem és Zenke is szeretett nagyon, igen nagyon; mert — oh kéj, oh boldogság! — keztyü nélkül nyujtotta csókra a kezét és szemében ott csillogott a sok pezsgő fénye.

— Tehát elmegy, tehát itt hagy? kérdezem.

— E kell mennem, mondá, de megengedem, hogy ma este, mikor minden csendes, a lakásomon felkeressen . . .

Láttak-e már tulvilági boldogságot? Hallottak-e sóhajtas, a melyhez képest a téli vihar bömbölése nyári fuvallat? Láttak-e embert, a ki örömeiben kitépi üstökét s lábaival döngeti a szoba falát?

Láttak-e fiatal embert, husz éves korában, a mikor bolondul? . . .

Hogy né láttak volna, s hogy ne éreznék ugyanazt, a mit én éreztem akkor, mikor cipőt levette botorkáltam, három emelet lépesőin, Zenkéhez a — paradicsomba.

Szobájának ajtaja, tudtam, hogy nincs zárva; s én már a kulcslyukon keresztül éreztem azt a kéjt, a mi ott bent vár reám.

A lábam fázni kezdett; de én csak ott hallgatództam, ott szagolgattam a kulcslyukánál . . .

Vajjon mit csinál Ő? Bizonyosan ott ül bársony pamlagán s úgy reszketteti a vágy, mint engem a lábam!!!

Oh, Zenke, tehát most, most foglak látni igéző pongyolában, most vár karod forró ölelésre, most várja ajkad az első égő csókot tőlem! . . .

És most tekints be a szegénység hajlékainak csak egyikébe is! — Ime! itt egy szép eszmékért küzdő fiatal embert találsz rideg szobáskájában. Mostoha anyagi viszonyai s az átélt szenvedésekből eredt komorsága, visszatartják őt a társaságtól. Barátai, ismerősei nincsenek, kikhez ma szórakozni s örömlükben részt venni mehetne. Otthon tölti az estét, érzelmeivel, gondolataival foglalkozva. Néha, néha felsóhajts az ablakra néz, melyre a csikorgó tél zuzmarájából egy bokros-leveles s talán fenyőághoz hasonló cziráda rakódott le. Ez az ő karácsonyfája! . . .

S végre, nézd, ott az utcán megy valaki földre szegezett tekintettel, komor, dult arezczal. Minden kivilágított ablak előtt megáll, sovár tekintettel néz fel, s egy mély sóhajtasal ismét tovább megy. Kérdezd meg, ki ő? s ő felelni fogja: boldog ember voltam, midőn a karácsonyfa nekem is csillogott; de ifjui könyelműség kiűzött a szülei házból, s a jobb társaságokból. Most a legszerencsétlenebb ember vagyok . . .

Minden boldogságomból csak az emlékezés maradt meg, mely most a kétségbeesésig költi fel a bánatot szivemben.

Ah! miért is van a tiszta örömeink ezerszínű képén sötét, és elszomorító árnyoldal is? . . .

Arany Lajos

Az utolsó szerelem.*

— Humoros elbeszélés. —
Írta: Koszulégh Tivadár.

Milyen végtelenül szomoruan hat egy arczkép! Szemek, a melyek nem látnak; fülek, a melyek nem hallanak; száj, a mely

* Mutatvány szerzőnek saját alatt levő tárczközleményeiből.

Huzás már Hétfőn.

Alkalmas Karácsonyi Ajándék!

Huzás már december 27-én

Kincsem Sorsjegyek à 1 frt

11 sorsjegy 10 frt

6 sorsjegy 5 frt 50 kr.

Főnyeremény 50,000 frt készpénzben

Továbbá

10,000 frt 5000 frt 20% levon. | 4788 Pénznyeremény

Kincsem Sorsjegyek kaphatók

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájában Budapest, Váci-utca 6. sz.

BUDAPESTI HIRLAP.

Felhívás előfizetésre!

A „Budapesti Hirlap“ ujesztendővel pályafutása hetedik évébe lép. Megerősödvé, támaszkodva a Magyarországon eddig hallatlan sikerre, melyben részesült. A „Budapesti Hirlap“-nak, a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét: minden pártérdek mellözésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar ujságírás történetében. Ez a ráknézve oly becses viszony, ez a nagy erkölcsi és anyagi támogatás bennünket arra kötelez, hogy mindazon felül, a mit eddig adtunk, napról-napra emeljük a „Budapesti Hirlap“ színvonalát s a mellett, hogy a hazafias közszellemet folyton kifejezzük, egyszersmind a lap dologi részében mindabból a legtökéletesebbet szolgáltatassuk, a mi ma az európai ujság fogalmát képezi.

A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap“ érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. Közönségünk méltán megkívánhatja tőlünk, hogy szerkesztés, értesülés s hírszolgálat tekintetében **semmi költséget nem kímélve**, lehetőleg kitünőt adjunk. A külső dolgozótársak egész seregén kívül, szerkesztőségünknek annyi belső tagja van, a mennyivel egy más magyar lap sem dolgozik; minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósítókön kívül, a kik a nap történetét írják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölül rendszer levelezőinkön kívül saját külön tudósítók értesítenek közvetlenül; s lapunknál a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk; nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap“ arról rögtön ne adjon hí és kimerítő tudósítást.

Politikai cikkeinket

Kass Ivor báró, Rákosi Jenő, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez.

Politikai hireink

széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztjük; mindent a mi érdekes és fontos, egész terjedelmében adva s másképp is teljes képét nyújtva a tárgyalásoknak, a mely már a tudósítás elé irt bevezetésben tükrözik. Magyarország politikai és közéleté felül távirati értesülésekkel látnak el rendszer levelezőink, minőkkel minden városban sőt nagyobb községben is birunk.

Távirati tudósításaink

manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik ugy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket nekünk rögtön megtáviratozzák. Nyomatató-műhelyünk berendezése és az óránként kilencezer példányt nyomó Marinoni-féle rotációs sajtó lehetővé tesz, hogy még hajnali három órákor is bevehessük a lapba a legújabb híreket. A külföldi rendszer tudósítókön kívül minden fontosabb esemény fölül szerkesztőségünk külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap“ e czélokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak.

A „Budapesti Hirlap“ naponként rendszeren **18,000 példányban** jelenik meg, mozgalmas időben pedig 20—25,000 példányban.

AZ ELŐFIZETÉS FÖLTÉTELEI:

Egész évre 14 frt. Félévre 7 frt. Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy óra 1 frt 20 kr.

Az előfizetések vidékről legezészerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő czim alatt:

A „Budapesti Hirlap“ kiadóhivatalának, Budapest, IV. kerület, kalap-utca 16-ik szám.

Budapest, 1886. évi december hóban

Mutatványszámokkal ingyen szolgálunk.

190 2—3

Tárcza rovatunk

Teljek Sándor gr., Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz) és több kiváló írók közreműködése mellett, a „Budapesti Hirlap“-nak egyik erőssége s mindig gondot fordítunk rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. Az irodalom és színpad jelenségeiről írott bírálatok, esztetikai czikkek közönségünk kedvenc olvasmányai; belső és külső dolgozótársaink belletrisztikus, humoros, természettudományi, történeti, néprajzi stb. dolgozatok egész tömegével látják el e rovatot, a mely mindig érdekes, tanulságos vagy mulatságos, e mellett soha sem szünnén meg a jóízlést szolgálni.

Napi rovatokat

kitünő zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Azon az elven kívül, hogy gyorsan és híven adjunk hírt minden nevezetesebb újdonságról, a mely a nap krónikájára tartozik, gondunk van rá, hogy a tárgy mindig elfogadható legyen, az alak pedig irodalmi és illo mos. Rendőrségi és törvényszéki rovataink külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap“ helyet foglalhat minden család asztalán. És ezt semmi rovatban nem tévesztjük szem elől, még a hirdetéseknel sem.

A közgazdasági rovatban

a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges.

A regénycsarnokban

közelebb kezdjük meg meg **Ohnet**, a kitünő francia regényíró legújabb művének közlését, mely az eredetivel egyszerre jelenik meg és tulajdonjoga kizárólag a „Budapesti Hirlap“-é. Negyedévenként fogunk adni legalább egy eredeti magyar regényt; még a téli évszakban **Vértési Arnoldtól** és **Reviczky Gyulától**.

Tisztelettel

CSUKÁSSI JÓZSEF és RÁKOSI JENŐ
szerkesztők és kiadótulajdonosok.